

Cuenca alboan, iparra galduta

**Nekane
Zinkunegi
Barandiaran**

Asaldura eta txiste mordoa eragin ditu, Eusko Jaurlaritzaren Turismo Saileko iragarki batean, “Basque Country” Espainiaren erdialdean jarri izanak. Cuencaren ondoan edo, ezta? Egia esan, zalantza izaten dut halako akatsak ikusten ditudanean: ez dut jakiten arreta faltagatik egindako hanka sartzeen artean kokatu, edo malizia handiko norbaitek nahitara egindako azio txikia dela pentsatu. Izan ere, beldurra eragiten dit barneratuegi dugun eremu sinbolikoaren ondorio naturala izan daitekeela pentsatzeak.

Bai, badugulako eremu bat barneratuta Euskal Erdian. Bereziki, komunika-

bideetan darabilgun hizkuntzan. Hasteko, EAEko herritarrok osatzen duguna da “gu”-a, eta Arabari, Bizkaia-ri edo Gipuzkoari erreferentzia egiteko baliagarria zaigu “hemen”. Nafarroa ez dugu zaku horretan sartzen, Nafarroa izendatu egiten dugu, ez aitortza berezirik egiten diogulako, aparteko gisa ikusten dugulako baizik. Eta gero dago exotismoa: Lapurdiz, Nafarroa Behereaz edo Zuberoaz hitz egiteko baliatzen duguna –oso noizean behin, bistan da–.

Baina hori ez da larriena, Euskal Erdian kontsumitzen dugun aktualitateaz pentsatzen hasita. Azken asteotan,

Espainiako Gobernuako presidentearen tesiek eta PPko buruaren masterrek ireki dituzte albistegiak eta markatu dituzte irrati tertuliak zein kafe bueltako eztabaidak. Kazetariok espekulazioari ere tarte eskaini diogu eta kristalezko bolari begira bageunde bezala aurreikusi dugu zein izan daitekeen Espainiako alderdi politiko nagusien mokokako eztabaidan hurrengo jokaldi estrategikoa.

Beraz, gure –bai, EAEkoon– erkidegoa Espainiako mapan hegoalderago edo ekialderago kokatzea bezain eta are kezagarriagoa iruditzen zait gauden eran iparra galduta egotea. •

Zutabe diskurtsiboak

Joxean Agirre

Udan irakurri dudan libururik argigarrienetakoa Sanchez-Cuencaren “La desfachatez intelectual. Escritores e intelectuales ante la política” izan da. Madrilgo egunkari handietako iritzi emaileen artean idazleek duten presentzia nabarmenegia (inguruko herrialdeekin alderatuta, noski) kritikatzeko du eta Sabater, Muñoz Molina, Juaristi, Marias, De Azua, Albiac eta enparauek dituzten obresioen berri ematen, Ibarretzek bere plana aurkeztu zuenean hasi eta Kataluniako prozesuarekin jarraiki, nazionalismoa eta Espainiaren hondamendiaren arriskua bilakatu baitira gai ia bakar. Darabilten tonua hain da apokaliptikoa, hain agonikoa non askotan ontzia urpe-

ra, Espainia pikutara doala ematen duen. Kataluniaren edo Euskal Herriaren kontra darabilten ahoberokeria hori kalifikatzeko «matxismo diskurtsiboaz» mintzo da autorea.

Liburuak pasadan idazle edo intelektual horietako askoren eboluzio (edo inboluzio) ideologiko harrigarria ere aztertzen du, asko Grapon, Bandera Rojan, ETAn edo ezkerreko edo ezker muturreko taldeetan militatzen hasi baitziren 60ko hamarkadan eta eskuin muturrean bukatu baitute.

Irakurketak, noski, gure prentsak dituen iritzi emaileez pare bat galdera sorrarazten ditu. Euskarazkoetara mugatuz, panorama zertxobait hobea dela dirudi, gero eta aditu gehiago, gero eta

unibertsitateko irakasle gehiago ikus baitaiteke egiteko horretan.

Bi bitxikeria baditugu, dena den: Madrilgo prentsan idazleen duten lekua bertsolariek betetzen dute edo bete izan dute euskarazko prentsan, eta, bigarrenik, emakume zutabegileen ugaritasuna.

Bigarren kontu hori poztekoa da berrez. Hala ere, bada emakume zutabegileen artean diskurtso feministarako joera bat. Datu berriak, gogoeta edo ikuspegi originalak ekarri beharrean, auzia aipatu eta diskurtso bat erantsiz osatzen baitute zutabea. “Feminismo diskurtsibo” bat egiten dutela, alegia. Halako zerbait egiten genuen guk marxismoarekin gazteak ginenean. •